

Territori, ciutat i port: El comerç entre Roma i Hispània septentrional a partir de les àmfores i els marbres

Principal Investigator(s):: Isabel Rodà (ICAC)

Participating Researcher(s): Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (ICAC), Cèsar Carreras (UAB-ICAC)

Collaborating Researcher(s) Aureli Àlvarez (ICAC), Ana Domènech (ICAC)

Dates: 03/01/2011 - 31/12/2011

Visita i recollida de mostres de referència a les pedreres de Carrara (Itàlia)

L'objectiu del projecte és analitzar les relacions comercials romanes entre Roma (Portus), Tarraco, Empúries i Hispalis (Sevilla) a través de l'estudi de la distribució dels marbres (material arquitectònic) i de les àmfores (exportació d'aliments) entre aquests ports principals d'Hispània per tal de conèixer els mecanismes comercials, les rutes i l'escala de l'intercanvi. El projecte no tan sols és un cas d'estudi concret que vincula la recerca d'un equip investigador català (dirigit per la Dra. Isabel Rodà) i anglès (dirigit pel Dr. Simon Keay), sinó també un projecte innovador a nivell metodològic (quantificació, aplicació de SIG) i de treball en xarxa (laboratoris virtuals). En aquest sentit, el nostre projecte vol posar en pràctica alguns d'aquests estàndards i metodologies comuns per tal d'aprofundir en l'estudi dels intercanvis comercials antics, i estendre aquesta experiència tan concreta a d'altres centres d'investigació europeus.

Per això, és necessari identificar l'origen d'aquests objectes - marbres i àmfores - a partir

de l'estudi petrològic i físic-químic. En el cas de la Península Ibèrica, voldríem obtenir mostres de referència de totes les pedreres i centres de producció ceràmica del hinterland d'ambdós ports de la Tarraconense. L'anàlisi exhaustiva de la presència d'aquestes produccions locals en d'altres jaciments permetrà fer estudis de distribució i comerç per tot l'Imperi amb l'aplicació de SIG i mapes de distribució quantificats. La metodologia proposada segueix les pautes establertes per d'altres centres de recerca europeus, i que s'està acordant dins del Portus Project liderat per la British School at Rome. D'una banda, com caracteritzar els marbres i les àmfores d'acord amb la petrologia i els mètodes físic-químics, i d'altre com es quantifiquen les evidències en el lloc de trobada (sigui a prop del centre de producció o destí). D'aquesta manera, es pot conèixer l'origen de la producció, el suposat destí i les quantitats consumides a cada indret - de manera que es pugui fer una comparativa a qualsevol port o jaciment romà.